

Култура

[Музеј на современата уметност]

“

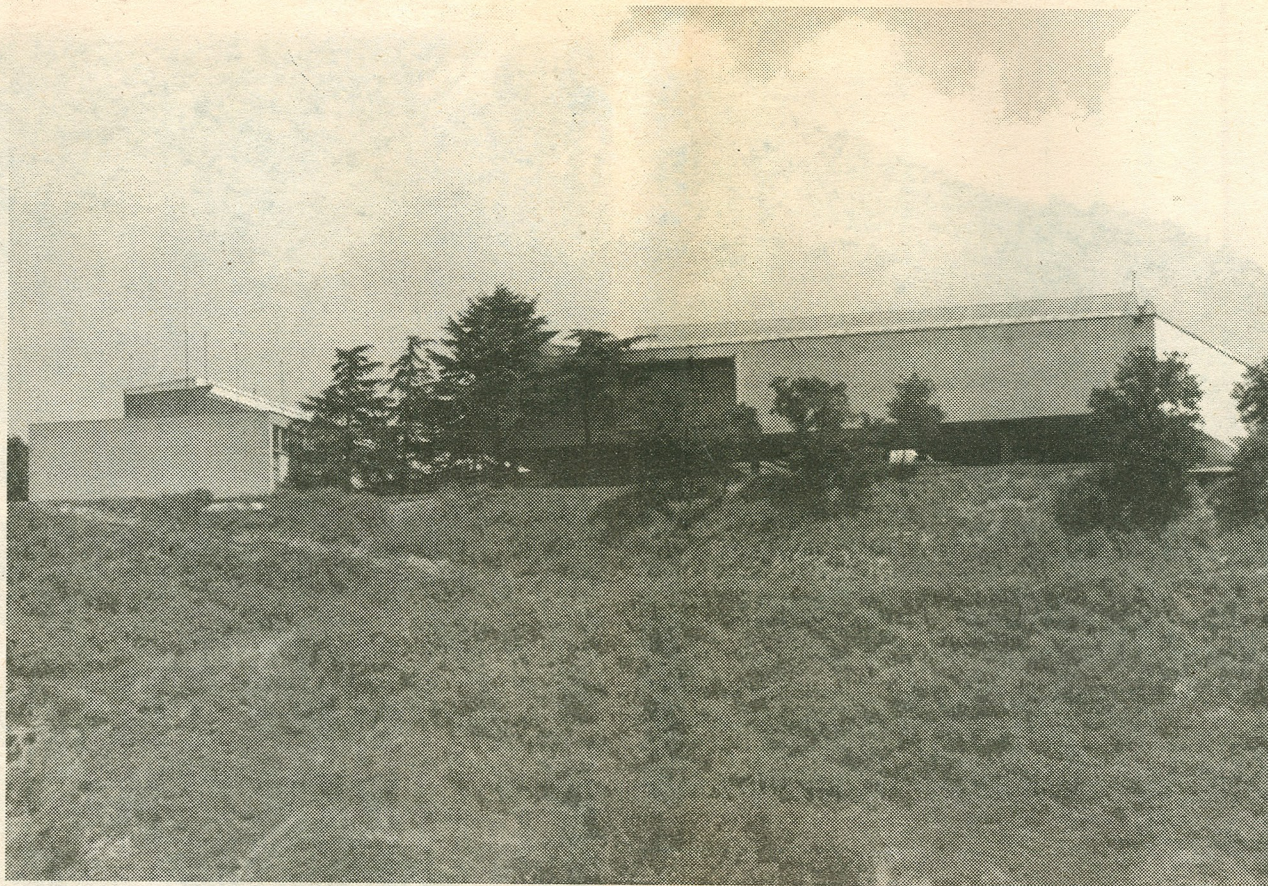
Репрезентативен
каталог од ко-
лекцијата на ли-
ковни дела што
го поседува
Музејот

”

Музејот на современа уметност како и останатите установи на културата ја направи Предлог-програмата за тековната 2000-та година. Колку од тоа ќе се реализира ќе одлучи Министерството за култура, но, практиката досега покажуваше дека секогаш постои разлика помеѓу она што се планира со годишните програми и она што се реализира, што донекаде е прифатливо. Сепак, за тоа колку ќе биде голема таа разлика конечниот збор го има ресорното министерство. Често пати реализацијата која треба да следи по планирањето се одвива отежнато и нередовно, што најмногу се однесува во делот на средствата, и по правило создава огромни проблеми во смисла на цврста поставеност и вредност што културата и уметноста треба да ја носат и зрачат со себе.

Целта на Музејот на современата уметност, како институција на културата како и на сите уметници е нивните дела да бидат презентирани на јавноста, вели директорот на МСУ Зоран Петровски. На тој начин уметниците, преку своите дела, влијаат на средината. Доколку зацртаните програми плански не се реализираат, се губи ритмот на реализацијата на проектите, а со тоа се губи и публиката, бидејќи таа се создава и изградува преку проектите. Не може со еден чин инцидентно да се создаде публика. Освен што континуирано треба да се работи на создавање на публиката таа треба и да се задржи. За тоа е потребна редовност во извршувањето на програмите, и доколку ја нема таа редовност тогаш се губи и публиката. Така да она што го вложуваме како институција, државата и уметниците, секојдневно со своето творештво преку уметничките дела со годишните програми што се реализираат, често се случува да бидат, не баш залудни но често пати не го постигнуваат посакуваниот ефект, вели Петровски.

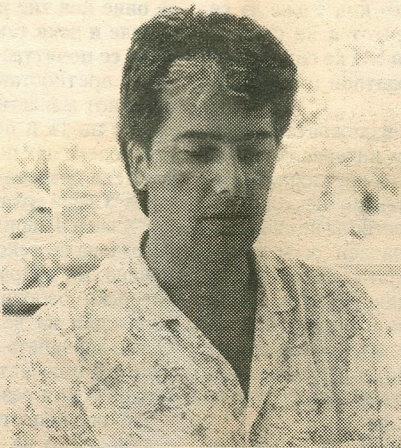
Министерството за култура годинава ќе располага со повеќе пари од минатата година. Според износот кој беше изготвен од Министерството за финансии беше предвидена сума од 1.194.037.000 денари, но при усвојувањето на буџетот во Парламентот беа доделени уште 900 милиони денари, па така износот со кој ќе располага Министерството за култура изнесува 2.094.037.000 денари. Дали е ова и финансиска поткрепа на често повторуваната констатација дека културата е многу важен сегмент во општественото живеење кое и финансиски сакаат да го поткрепат или пак е честитка за новиот министер за култура кој Владата и финансиски сака го поддржи неговото именување на новата функција, ќе покаже времето. Она што културните работници го очекуваат и воедно е и ветено е Министерството на време да се изјасни за програмите што ќе ги финансира. Според аберот пратен од ресорното Министерство до научните работници во институциите, уште овој месец ќе се знае што од зацртаните активности ќе биде реализирано со државни пари. Најголемиот дел од дополнително доделените пари, кои ги доби Министерството за култура ќе биде насочен во делот на инвестициите. Тргувајќи оттука постои голема можност конечно Музејот на современа уметност да го реши проблемот со покривот кој со години протекнува. Ова е уште позначајно за Музејот зашто од оваа санација директно зависи реализацијата на трајната постановка на дел од уметничките дела кои ги поседува овој Музеј и кои со нивната бројност и квалитет ја сочинуваат најбогатата колекција на дела и тоа на поширокиот балкански регион.

Ришамој на културата

ГОРДАНА БЛАЖЕВСКА

Најголемо инвестиционо побарување од Министерството за култура е за санирање на покривот на МСУ, вели директорот Петровски. Санацијата на покривот ќе овозможи да се реализира трајната постановка. Она што е многу значајно за Музејот е издавање на репрезентативен каталог од колекцијата на ликовни дела што го поседува Музејот. Во 1964 година кога беше формиран Музејот на современата уметност во него се најдоа многу познати уметнички слики од повеќе земји и кои денес ја сочинуваат меѓународната колекција со која се гордее Музејот. Бројката изнесува близу 5.000 ликовни дела. од кои половината се дела од меѓународната колекција, меѓу кои се и дела на Пикасо, а другиот дел го сочинуваат дела од националната колекција која ја претставува уметноста во нејзиниот развој во 20 век. Затоа е потребен еден репрезентативен каталог по постоечките стандарди. Каталогот треба да го прикаже

Зоран Петровски, директор на МСУ

ова богатство и да ја презентира оваа институција а со тоа и нашата земја. Во делот кај инвестициите планирано е

проширување на еден дел од изложбените простори кое што всушност е концепција, кое ќе опфати едно комплетно дизајнирање и ќе овозможи подобри услови за работа. Сакаме да добиеме квалитет во презентациите на било која изложба. Треба да се решат клима уредите и треба да се создадат подобри услови за поголема безбедност за Музејот. Каталогот е личната карта на Музејот, преку кој ќе се презентира Музејот надвор од нашата земја. Тоа се главните аспекти кон кои се концентрираме во 2000 година. Средствата кои ги побарува Музејот за тековната година според директорот Зоран Петровски не се големи и свесно се одело кон тоа да не се прават големи и скапи проекти.

Музејот функционира преку шест одделенија кои покриваат различни сегменти на работењето. Сите тие одделенија имаат сопствена програма.

Одделение за центар на документација се грижи за евидентирање, доку-

“

Авторски проект
посветен на Ристо
Калчевски, со
наслов
“Аспекти на
пиктуралното“

”

ментирање на се она што е публикувано или објавено во областа на македонската ликовна уметност уметност. Музејот поседува најдобра а можеби и единствена документација во Македонија и се смета за матична куќа во тој поглед, и во поглед на современата уметност, вели Петровски. Во рамките на центарот за документација е предвидено издавање на две книги. Едната е стриктно библиографско издание, книгата за Петар Хаџи Бошков. Во рамките на издавачка дејност, Музејот покренува една нова едиција на книги за македонската критика. Досега покренавме две едиции на книги. Едната е за филмот, едукацијата и оваа за критиката. Во таа нова едиција ќе ја објавиме книгата на собрани критики и дела на Владислав Баришиќ, академски критичар.

Одделот за колекција ќе работи на отворањето на поставката и каталогот за колекција. Тоа се најкрупните зафати оваа година. Предвидена е конзервација на делата на кои тоа е потребно. Оваа година ќе се направи евидентирање, документирање и фотографирање на збирката на центарот за ликовна уметност во Прилеп. Музејот има комплетна евиденција за приватни колекции, за државни колекции на она што е сопственост во државата, Владата, Собранието. Тоа е единственото одделение кое што е меѓу поатрактивните и што за јавноста секогаш е интересно.

Во март треба да се отвори изложбата “Зрачења” на девет македонски уметници во Токио, Јапонија, што е вистински настан за Македонија, и е прво претставување на македонската уметност. Изложбата ќе се одржи во зградата на јапонската фондација која е висока државна институција и е задолжена за културна размена со светот.

Планиран е авторски проект посветен на Ристо Калчевски, со наслов “Аспекти на пиктуралното”, потоа изложба на Исмет Раличевски, од Скопје, рупна изложба, која е тематска и која го опфаќа сликарството во Македонија од овој век со работен наслов “Сликарството како менлива категорија”.

Од странските изложби е планиран проектот “Мали разговори”, или “Лаф муабет” кој финансиски е покрупен зафат. Тој опфаќа една група од 17 уметници од Европа која е се уште во оформување. Предлагач на овој концепт е бугарскиот уметник и теоретичар, Луцезар Бојачиев кој е врвен ремиран уметник, вели Зоран Петровски. Следи проектот со четворица уметници Јован Балов, македонски уметник кој живее и работи во Берлин, Бернхард Гарберт, од Берлин Виктор Николаев, Москва и Дејвид Рид Њујорк.

Одделението за филм и фотографија планира изложби во кои спаѓа и проектот “Дизајнот во Македонија”. Се работи за авторска третирана изложба која го опфаќа периодот во 20 век, преку која ќе се види како се развивал дизајнот не само во технолошка смисла туку и во смисла на сето она што историска и социјална смисла дизајнот се рефлектирал Македонија. Планирана е самостојна изложба на фотографот Валентин Огнев. Изложбата е тематска на која преку обективот на авторот ќе бидат прикажани настани на Балканот во последната деценија. Од филмската програма предвидени се ретроспективи на автори, филмски циклуси и национални. Од ретроспективи на автори се предвидени на Николан Јанчо, Ингмар Бергман, Петер Лилиентал, Анџели Вајда, Милош Форман, Жан Пјер Мелвил и Озу. Во делот предвиден за националните кинематографии ќе се прикажат филмови на јапонскиот и унгарскиот филм во 50-тите години.